

מערך שיעור לאחר צפייה בסרט "שקוף למחצה" של כיתה ה'3 בבית ספר גורדון בחולון :
<https://www.youtube.com/watch?v=lqqUXpGrVFE>

רקע:

מגוון של תלמידים יושבים בכיתות הלימוד שלנו. אנו כאנשי חינוך עושים כל שביכולתנו לראות ולתת מקום לכל אחד ואחת. עם זאת, עדיין ועל אף מאמצינו ישנם תלמידים המרגישים שקופים. פעמים רבות השקיפות שמרגישים תלמידים אלה אינה נובעת מכך שהם מרגישים שאנחנו לא רואים אותם אלא דווקא החברים מקבוצת השווים הם אלה הנותנים להם את ההרגשה הזו. וברוב המקרים זה נעשה לאו דווקא במודע.

כשחושבים על "ילדים שקופים" פעמים רבות עולה לנו המחשבה שמדובר בילדים שעושים עליהם "חרם". אך התמונה הרבה יותר רחבה. התלמידים השקופים הם לרוב אלה אשר הם תלמידים טובים, אינם מעוררים מהומות ולרוב נותנים לנו ולסביבה את התחושה כי הם "בסדר" על אף מה שמתחולל בתוכם.

מי מאתנו לא חווה תחושה שכזו? יש להניח כי הרוב המוחלט בכיתתנו חווה תחושה שכזו בסיטואציה כלשהי בבית הספר אך לא מדבר על כך.

העלאת הנושא בקרב התלמידים שלנו הינה חשובה ביותר עבור התלמידים אשר חשים כלא נראים ועבור התלמידים האחרים אשר אינם מודעים להתנהגותם.

אוכלוסיית יעד: תלמידים כיתות ד'-ו'

מטרות:

1. להעלות למודע את נושא תחושת "השקיפות" שחווים ילדים שונים.
2. להעניק לגיטימציה לכל אותם ילדים שחווים/חוו תחושה זו לדבר ולשתף בכך.
3. הגברת המודעות הרגשית של כל התלמידים לראיית האחר בכיתתם.
4. המודעות לנושא עוזרת לכל התלמידים לבחון את התנהגותם ולגלות רגישות לחברים שמסביבם.
5. יצירת אקלים כיתתי מיטבי עבור כלל התלמידים.

שאלות לדין:

1. איך היה עבורכם לראות את הסרט?
2. האם חוויתם פעם תחושה של "שקיפות" כפי שחווה גיבור הסרט?
3. מה אתם הייתם עושים במקום גל?
4. מה אתם הייתם עושים במקום החברים?
5. מה אנחנו יכולים לעשות כחברים בכיתה על מנת לדאוג שאף תלמיד בכיתתנו לא יחוש כך.

פעילות אופציונאלית לסיום השיעור - לתלות ברחבי הכיתה מעטפות עם שם התלמיד. כל ילדי הכיתה מקבלים פתקים ריקים כמספר תלמידי הכיתה עליהם הם צריכים לרשום לפחות דבר חיובי אחד על אותו תלמיד ולהכניס למעטפה. כך לכל התלמידים. ניתן להכין מעטפה למורה (במידה וישנה הכרות מוקדמת איתו).

הרציונל:

נושא "השקיפות" הוא נושא ידוע ומדובר במערכת החינוך. אם נהייה כנים עם עצמנו, פעמים רבות אנחנו אפילו לא מודעים מי הם התלמידים החשים כך וייתכן ואותם תלמידים מתקשים לתת לתחושה זו שם. בנוסף, יש להניח כי לרוב, אותם ילדים אשר מתנהגים כך כלפיי אותו ילד, לא מודעים להתנהגותם ולהשפעתה על הצד השני. לפיכך, עלינו למצוא את הדרך העדינה והיצירתית ביותר להעלאת הנושא בקרב כיתתנו.

הסרט שלפנינו מהווה כלי ביטוי אופציונאלי אשר יכול לפתוח את הנושא בקרב התלמידים בצורה יצירתית ועדינה.

ראשית, העובדה כי מדובר בסרט שנכתב, הופק, צולם ושוחק ע"י תלמידים מעיד על כך שהנושא הזה מעסיק אותם גם אם הם לא מדברים עליו בגלוי. שנית, בסרט מובאת נקודת המבט הן של התלמיד החש "שקוף" והן של חבריו לכיתה אשר אינם נותנים את הדעת להתנהגותם ולפיכך זהו סרט המאפשר לראות את נקודת המבט הרחבה.

יש להניח כי העלאת הנושא תעלה שיתופים מצד תלמידים רבים שייתכן וחבריהם מעולם לא הניחו כי הם חווים/ חוו תחושה שכזו. שיתוף שכזה יש לו את הכוח לעיבוד רגשי ותודעתי של החוויה בקרב התלמידים.

עבורנו כמורים יאפשר מערך שיעור זה להבין את מה שקורה בכיתתנו מתחת לפני השטח. להיות מודעים ולחשוב איך ומה התפקיד שלנו בכך.

שיח שכזה יכול להיות עבורנו ועבור תלמידנו פתח לחשיבה משותפת כיתתית על האקלים הכיתתי הרצוי, בו כל אחד מרגיש שווה ומוערך ואיך אנחנו ככיתה פועלים ליצירת אקלים שכזה.

מאחלים לכם שיעור נפלא ומפרה
קבוצת אפקי תקשורת וצוות אופקים
03-9369475